

ТРИЗНІВНИК : REVUE HEBDOMADAIRE : TRIDENT UKRAINIENNE

ORGANE DE LA LUTTE POUR L'INDÉPENDANCE DE L'UKRAINE
FONDÉ LE 15 OCTOBRE 1925 PAR SIMON PETLURA

Число 8 (658) Рік вид. XV. 26 лютого 1939 р. Ціна 2 фр. Prix 2 fr.

Париж, неділя, 26 лютого 1939 року.

«Треба знати, що діється по-за хінським муром, яким оточено совітську Україну. Питання те надзвичайної ваги, бо відділення України від совітської Росії являється *conditio sine qua non* створення нової незалежної держави, яка простягалась би від Карпатів до Каспійського моря і од Криму до Дону.

«Коли Карпатська Україна здатна бути бастионом, а Україна польська могла б стати операційною базою для політики німецької експансії, здобуття — мирне чи інше — цих стратегічних позицій, вельми поважних, не придасться ні на що, справді, як що хвилі напору на Схід мусіли б спинитися на кордоні Росії.

«Отже, таким побитом, це не в Хусті, ані у Львові, ні в головній команді «Січі», ані в скритках терористів ОУН, але в берегах дніпрових, на рівнинах Харькова і під захистом стародавніх церков Київа вирішиться врешті доля народу українського».

Це не ми розпочали сьогодні нашу передовицю. Так пише у великому паризькому щоденному «Le Petit Parisien» з 19 лютого п. Едмонд де Метр в своїй цікавій статті «Київ і його таємниці».

По-за де-якими неточностями, що даються себе пояснити у чужеземного журналіста, якому не так легко розібратися серед ріжнорідних і часом протилежних джерел інформації, конечний висновок автора ясний і виразний:

«Ключ — у Києві» !

Цей висновок французького журналіста, що зробив він його на підставі безпосереднього вивчення справи, наводимо ми з тим більшою приємністю, що він підсилює з чужестороннього боку ту позицію, яку з самого початку свого існування зайняв і на якій непохитно стоїть наш тижневик:

«Чолом проти півночі» !

Під тим гаслом вели ми визвольну війну проти Москви, з тим гаслом залишили ми рідну землю, з ним одновили ми 14 год тому нашу працю на сторінках «Тризуба» во ім'я визволення з московської неволі України й відбудування її державности.

У визволенні поневоленої Москвою України і відновленні у Києві незалежності державної суверенного народу українського завжди вбачали ми і вбачаємо той ключ, який одімкне не тільки двері великої «в'язниці народів», odkриваючи перед українською й іншими націями нові перспективи, але разом з тим дасть можливість встановити справжню рівновагу політичну й економічну в Європі і забезпечити мир світові.

Наша концепція через усі труднощі і ускладнення, на які таке багате сучасне життя, витримала всі спроби і переспроби і, знаходячи собі підсилення в розвитку міжнародних подій,— дедалі приветає до себе розуміння не лише ширших кол наших земляків, але, як бачимо з формули, поданої французьким журналістом, і чужих сфер, перед якими дійсність поставила велику проблему української державности і Сходу Європи.

* * *

Смерть Римського Папи Пія XI широкою луною обійшла світ. По-за тою втратою великою, яку уявляє з себе відхід такої визначної особистости, взагалі зміна на становищі голови като-

лицької церкви, яка об'єднує собою сотки мільйонів вірних, являється подією високого політичного значіння, що її глибоко відчують різні держави й народи.

Одчуємо й ми смерть Найсвятішого Отця, бо покійний Папа Римський за час своєї довголітньої діяльності мав нагоду познайомитись безпосередне з українським народом і зустрітись віч-на-віч з проблемою української державности.

Тому, поділяючи жалобу наших земляків греко-католицького віроісповідання, ми на цьому місці іменем усіх українців, яких об'єднує наш журнал, приєднуємося до висловів жалю й пошани, складених свого часу од нашого уряду паризькій нонціатурі, перед свіжою могилою Римського Первосвященника.

* * *

Вибори до першого парламенту Карпатської України, що відбулися 12 лютого, явились блискучим доказом національної зрілості закарпатської гилки нашого народу. За національним списком кандидатів до парламенту, за українським характером краю і за свою українську владу дало населення 92,4 відсотків голосів.

Скінчився тими виборами перший період після останніх великих подій на Закарпатті. Тепер відкривається період дальший — конструктивної праці над розвитком і влаштуванням краю.

Дуже важно при тому одмітити, що такі позитивні висліди голосуванням при виборах дала найменша й найвідсталіша частина українського народу. Тими виборами Закарпаття не лише здало іспит державної дозрілості, а разом з тим перед усім світом засвідчило, що відповідальної хвилини українці здатні виявити належну національну солідарність.

СОЮЗ Б. УКРАЇНСЬКИХ СТАРШИН В ЧЕХАХ

Чинність Союзу Українських Старшин в Чехах проходила скромно і без самореклами. Українські вояки, переборовши в собі певного роду пригноблення й зневіру після фізичної поразки у збройній визвольній боротьбі, залишивши польські й румунські табори, дібрались в 1921-24 рр. до гостинної Чехословаччини. Тут інтелігентні вояки з певною енергією, властивою українському активному елементові, почали міняти зброю на знання, щоб потім в культурній праці закріпити те, за що боролись із зброєю в руках. Певні в тім, що на варті української державности залишився Вождь Нації Симон Петлюра, українські вояки залишили нездібним до буденної витривалості праці займатись ріжними політичними шуканнями й не звертаючи уваги ні на що, у ч и л и с ь, щоб стати корисними членами суспільства в майбутньому...

Так проходили роки, поки 25 травня 1926 р. не стало Вождя Нації. Відчувши небезпеку втрати персоніфікованого в особі Симона Петлюри авторитету моральної сили, що невидимими нитками з'єднувала, хоч і перебуваючих в безтерміновій відлучці, але все-таки відірваних від своїх організаційних осередків, вояків, вони стали на шлях взаємної національно-моральної підтримки добровільним створенням товариств, в яких, об'єднані спільною воєнною психологією, тісно зімкнулись в ряди, щоб з'єднаними зусиллями продовжувати свій безупинний рух до українсько-го національного ідеалу.

Моральна сила й витривалість є неменше необхідною в повсякденній праці, ніж на полі бою. Плекання цієї сили й було покладено в основу чинности товариств вояків б. Армії УНР, що повстали в Чехословаччині на принципі взаємного довір'я і з яких 12 років тому повстав Союз Організацій Вояків б. Армії УНР, що пізніше перетворився в Союз б. Українських Старшин в Чехах.

VIII з'їзд цього Союзу відбувся в Празі 22 січня 1939 р. На з'їзд прибули старшини, що мають постійну працю в Празі, як рівно-ж з Подєбрад, а від гуртка старшин в Брні був делегатом сотн. Л. Гавриш. Дві третини членів розсіяні по всій Чехо-Словацькій республіці, маючи постійне заняття переважно, як інженери. По-за цим, біля двохсот бувших членів Союзу є по-за межами ЧСР і мають із Союзом чи з його головою зв'язок, так мовити, національно-морального порядку.

На урочистій частині з'їзду був присутній, jako гість, військовий міністр, генерального штабу ген.-хорунжий Володимир Сальський. Крім того, були запрошені, jako гості журналісти — полковн. Д. Антончук та п. Микола Лівичийний.

Відкриваючи з'їзд, голова Союзу пполковн. інж. Василь Прохода привітав високоповажного гостя генерала Сальського й запросив його бути почесним головою з'їзду.

Потім інж. Прохода виголосив реферат про передумови проголошення перед 20 роками актів незалежности й суверенности Української Держави та соборности українських земель. Основна думка цього реферату була та, що жадні великі події не є чимсь відірваним від попереднього. Творення динамічних сил для пароднього зриву провадилось непомітно в усіх проявах суспільного життя, в основі яких була скромна муравлина національно-культурна праця, ота просвітянська робота, до якої де-які гучномовні кандидати на вождів ставляться з погордою.

В творенні організованої фізичної сили на національно-етнічному ґрунті відіграли велику роль українські руханково-спортові організації — «Соколи» й «Січі», на допомогу яким повстав у 1912 р. Український Пласт. Скромна безпретенсійна праця цих організацій об'єднала перед світовою війною в Галичині 50 тисяч ідейної молоді, готової віддати життя своє для добра власної Нації. З рядів цієї молоді повстали Українські Січові Стрільці, що були прообразом повітряного Українського Війська. Бої УСС з москалями на Маківці в травні 1915 р. відновили давню славу Запорізького Війська. Свого часу почалася українізація військових частин і організація українських полків на Великій Україні та повстання Вільного Козацтва.

Надійшли в січні 1918 р. Крути. І вони були необхідними, бо творили національно-моральну силу для української стратегії в боротьбі за власну державність. Повстали новітні запорожці. І хоч чин останніх пролунав трагічним акордом в листопаді 1921 р. в Базарі, а проте наше військо залишилось непереможеним на національно-моральних позиціях. Сила, що діяла на цих позиціях, діє й тепер та буде діяти не лише при високих поривах, за якими наслідують чин, але й в що-денному нашому поступованні та в скромній праці наших сірих невідомих національних героїв.

Союз старшин, на основі цієї сили, в пошані до свого світлого минулого, творив сучасне. В нових умовах життя на чужині українські вояки, набувши теоретичні знання, підготувались в практичній праці до конструктивно-творчої діяльності й технічного будівництва в усіх галузях господарсько-економічного та національно-культурного життя.

Дальнішим завданням членів Союзу в об'єднанні на національно-моральному ґрунті та взаємному довір'ї—створити залізо-бетонний міст для переходу від минулого через сучасне до майбутнього. Український старшина не сміє зривати за собою мостів. Не руйнувати, але лише будувати. Будувати з незаржавілої сталі й чистого, доброї якості бетону. Не модність політичних поглядів, але національно-моральний авторитет має бути дороговказом для всебічної чинності українського старшини. Тому ті, що може в часі збройної визвольної боротьби були доброю сталлю, але пізніше заржавіли, не виявили національно-моральної витривалості та, забувши чим вони були, кидались із сторони в сторону без належної самоповаги й пошани до свого минулого пройденого шляху, на будову мосту не надаються. Вони в рішаючу хвилину не витримають тягару свого національного обов'язку й не злитують собою найліпшого бетону. І до бетону не можна брати глини та ріжного сміття. Лише моральна чистота, твердість характеру та здібність до творчої праці можуть дати таку міць залізобетону, яку не зруйнують жадні сили й який витримає все. Є це закон. Закон вічності творчої чинності, про який мусить нам'ятати кожний український вояк.

Генерал В. Сальський, виступивши з привітанням від Пана Головного Отамана та Об'єднання Організацій Вояків б. Армії УНР, охарактеризував сучасні обставини, що з неможлимою послідовністю ведуть до довгожданого логічного висновку — відродження незалежної Української Держави.

Потім були зачитані привітання від Товариства Вояків б. Армії УНР в Польщі, Українського Воєнно-Історичного Товариства та багатьох членів Союзу, що, перебуваючи в розсіянні, не змогли прибути на з'їзд.

Урочлсту частину з'їзду була закінчено. Голова з'їзду подякував панові генералові Сальському за привітання й висловив побажання успіху в праці на добро власної Батьківщини. Команда: «Панове старшини!» і генерал Сальський залишив з'їзд.

В діловій частині з'їзду подали звіти про минулу чинність голова Союзу й члени Управи та Ревізійної комісії, в яких була підкреслена практична підготовленість більшості членів Союзу не лише до боротьби, але й до творення на українських землях нових форм культурного життя.

Багато членів Союзу приймало участь в руханково - спортовій чинності Союзу Українського Сокольства закордоном, що виховав сотні витривалих працівників на національній ниві, добрих українських громадян і борців. По-за цим утримувались національно-культурні зв'язки з стрільцями б. Української Галицької Армії, що створили українські колонії в більших провінціальних містах Чехо-Словаччини. Рівно-ж за допомогою місцевої Ради Христа Симона Петлюри нав'язано контакт з багатьма старшинами, козаками й стрільцями як б. Армії УНР так і У. Г. А. Взагалі-ж Союз Українських старшин в Чехах має в десять разів більше своїх прихильників, ніж членів, бо своїм гідним українського старшини поступованням здобув собі загальні симпатії.

До нового складу Управи Союзу були обрані: голова — пполковн. інж. В. Прохода, заступн. голови — пполков. інж. Ю. Климач, секретар — сотн. інж. З. Івасишин, скарбник — поручн. інж. Д. Гурин і культурно-освітній референт — хорунж. інж. С. Захвалинський.

По обговоренні плану чинності на майбутнє та по ухваленні резолюцій, — що складали пошану мільйонам polegлих у боротьбі за незалежність України та визволення її з пазурів криваво-червоної московської тиранії, висловлювали глибоку симпатію до героїчної боротьби борців за українську державність, де б вони не знаходились, та підкреслювали тверду віру в скору й остаточну перемогу Української Національної Правди, — з'їзд було закінчено.

В. Лиманець

З МІЖНАРОДНЬОГО ЖИТТЯ

— До ситуації.

Поле європейське війною зоране, конфліктами засіяне. Як ті вогні непригашені, тягнуться вони, — де наявні, де приховані, — від заходу на схід через увесь наш континент, але не спиняються на ньому, а йдуть далі — цілою Азією, докотилися й до Тихого океану. Тому така напружена світова атмосфера, така тривога серед людства, такі надлюдські змагання держав і націй забезпечити собі існування та достойне майбутнє своє.

Міжнародня гра, що ми її свідками на сьогодні, вражає своєю грандіозністю, небезпечністю, автім і плодотворністю. Бо-ж мета її — це встановлення нової рівноваги в Європі й по світах, нових взаємин людства, його замирення й спокою, обрахованих щонайменше на два-три покоління. Не навіки, — як про це ми ще так недавно чули од політичних мрійників, — бо вічного в людстві взагалі нічого немає, крім його життя та процесів того життя. Досить буде і на вказаний термін, а там уже наші нащадки знатимуть, що робитимуть, бо дурнішими за нас не будуть.

І в процесі праці над згаданою метою міжнародньою виявилось, що для неї мало практикованих досі методів та шляхів і не досить старої сили держав і народів. Завалені тому попередні структури державні й поставлено нові, відповідні тотальним завданням часу; нації організовані, як військові табори; озброєні земля і небо й підводні простори, — зібрені разом з ними і людські тіла й людські душі.

Через які фази перейде ще захоплене динамікою цього руху європейське людство, доки довершена буде його мета? Кажуть одні, — через гроу й бурю великої війни, через руїну й загибель, бо до того, мовляв, веде

сама логика останнього озброєння народів. Інші говорять, — війни не буде, принаймні більшої війни, бо від неї охоронені великі держави як раз отим своїм озброєнням, а, крім того, ще й тим, що ні одна з них воювати з другою не хоче.

Хто з двох сторін має рацію, а хто ні? Одповідь на це запитання не може бути категоричною. Вона може бути лише умовною, бо-ж і в міжнародних взаєминах, як і скрізь, де мають діло люди з людьми, можуть бути несподіванки, непередбачені ухили від накресленої лінії, сторонні впливи, невідповідальні виступи, необраховані вибухи і т. ин. Але по-за всім указаним загальна лінія сучасних подій, як здається, веде дуже близько біля меж війни, але не через саму війну. Воювати можливо, але того не бажаємо, — такий неначеб-то на сьогодні лозунг, спільний для всіх великих держав і для тих людей, що стоять на їх чолі. А коли це так, то справді таки можна вірити, що цілий процес встановлення нової міжнародної рівноваги може перейти без більшої війни, хоч, явна річ, небезпечних моментів в ньому не бракуватиме.

Ілюстрацією до такого твердження неначеб-то можуть служити мало не всі недавні й теперішні події. Згадаймо хоч би й недавні факти в Середній Європі. Із-за Австрії нікому й до голови не приходило хоч що-будь думати про війну, хоч десять-двадцять літ тому така подія безперечно викликала б грандіозний збройний конфлікт. В справі Чехо-Словащини велика війна була ніби ближче близького: готова була й арматура її в подоби франко-чехословако-совітського пакту, готові були й мобілізації, де-хто навіть, не про те кажучи, просто тієї війни чекав і змагався до неї. А всетаки збройного конфлікту не сталося й воєнні тяжкі хмари розплинулись у повітрі без сліду, і тепер уже з цього приводу знову на небі вони й не з'являться.

Так само характерний в цьому аспекті і випадок з Іспанією, хоч сама іспанська справа, на час, коли писано ці рядки, до кінця ще й не вирішена. Як відомо, цивільна війна в Іспанії почалася майже три роки тому, і поки вона була чисто цивільною, тоб-то поки йшла лише про той чи інший внутрішній режим у державі, вона мало кого непокоїла. Занепокоїла всіх вона тоді, коли всякого роду інтернаціонали, — особливо третій, — зробили з неї справу ідеологічного порядку та поставили її на лінію совітської політики в Європі, що логічно мусіло потягти за собою великий озброєний конфлікт між двома групами великих європейських держав. Потрібна була вся сила англійського впливу, всіх зусиль і всіх дипломатичних хитрощів в подоби так званого невтручального комітету в Лондоні, — де зходились представники якраз тих держав, що до іспанської цивільної війни втручались, — аби локалізувати збройний конфлікт і не допустити в Європі воєнної пожежі. І хоч як того хотіли добитися совіти, «народні фронти» й інтернаціонали, більшої війни з цього приводу не сталося.

Не буде її й тепер, коли ген. Франко наявно закінчує боротьбу на свою користь на останньому секторі її, а саме між Мадридом і Валенсиєю. Що правда, небезпека тепер уже загрожує не з боку совітів, що їх з Іспанії зараз ніби-то виметено, як залізним віником. Небезпека сучасна має свої коріння в тому, що іспанська проблема ув'язалася в току подій із загальною проблемою рівноваги на Середземному морі, що так боліуче дотикається інтересів Італії та Франції та яка породила між цими двома державами гострий конфлікт, що його елементи не всі ще й виявлені до кінця. Але поруч з інтересами цих держав на Середземному морі має ще свої великі інтереси й Англія, де-що має й Германія, а цей факт неначеб-то стає запорукою, що й середземноморський конфлікт вирішено буде, — хто знає на чію більшу користь, — але без війни. Принаймні в цьому сенсі цими днями зробив уже публічну заяву англійський міністр закордонних справ, а відомо, що англійські міністри таких заяв на вітер не роблять.

Вирішенням середземноморської проблеми, як здається, остаточно вирівняні будуть інтереси великих європейських держав на Заході й про

чищена буде дорога до їх згоди й поділу впливів і сил. Зостається де-що ще й у Середній Європі, бо-ж тут, крім Чехо-Словаччини, яка стала цілком нейтральною, та Угорщини, що пристала до антикомуністичного пакту, є ще дві більші держави, — Югославія та Румунія — які ніби-то не зважилися ще й досі на ту чи іншу путь ясно ступити. Але це відповідно дрібні проблеми, що шляху до рівноваги перегородити не можуть.

На перешкоді стоїть щось більше, а саме ССРСР, який не сьогодні-завтра має стати не суб'єктом, а об'єктом нового переросподілу сил, інтересів і впливів на Сході Європи. Що Москва зараз робить, передбачаючи свою долю? Не будемо говорити про її внутрішні справи, — вони відомі і до добра совітську державу не доведуть. Але на зовнішньому, на дипломатичному фронті? Тут вона робить те, що тепер тільки й сили її, — а саме, так мовити, брикається. Бо-ж, скажім, ніяк не можна інакше назвати те, що на приступлення Угорщини до антикомуністичного блоку Москва одповіла тим, що перервала з нею дипломатичні зносини. З ким? З Угорщиною! А чому-ж вона цього не зробила з основоположниками цього блоку — з Італією, з Германією чи з Японією? З цими совіти брикаються начеб-то просто навпаки, а саме залицяються, торговельні полегшення дають, замовлення посилають, про поновлення Рапальської згоди балони пускають і таке ин. Ідуть совітські люди й далі, — зачинають говорити про Чорноморську антанту в складі ССРСР, Туреччини, Румунії і, здається, Греції. Чому ця остання, що з Чорним морем не має нічого спільного, не знати, але-ж знати, що з такою антантою може зараз мати, скажім, — Румунія і навіть Туреччина.

І всі московські заходи на дипломатичному фронті за останній час такого порядку — несплановані, випадкові, наявно панікою продиктовані. Ніхто на них і уваги не звертає, в пресі видрукують дрібним шрифтом і на завтра забудуть, а вони петушаться, бо треба щось робити, про себе нагадувати. Аналогічна метушня й брикання помітні у них і на фронті Комінтерна, де тов. Дімітров цілий час говорить про «фашистських розбійників», «польських панів», «імперіялістичну банду англо-французьку», але ці виступи європейська преса вже тепер ніби-то просто обминає, як неіснуючі, і згадують про них лише свої, братські органи комуністичні чи інші соціалістичні.

Чи-ж будуть вони, совіти, хоч битися, коли на чергу поставлена буде східня проблема, зв'язана з їх існуванням? Хто знає, може де-який час і будуть, а може й зовсім не будуть, а здадуть усі позиції без бою. Ця друга версія, може, й вірніша, але про це буде мова, коли ціла проблема стане на політичний порядок дня.

Observer

З П Р Е С И

Пан Н. Вакар, один із найближчих співробітників «Послѣднихъ Новостей», що віддавна займає там ампула знавця української справи і має вже твердо встановлену репутацію неперебірливого, делікатно кажучи, журналіста, що охоче вдається до неперевіраних чи впрост вигаданих чуток, обдарував нас у останній статті «Українцы и Германія» («П. Н.», ч. 6539 з 21. II с. р.) своєю специфічною увагою.

Наведемо кілька зразків його писанини, розрахованої, які видно, на тих, хто не знає дійсного стану українського питання і

справжнього взаємовідношення наших сил. Стара французька приказка говорить: «*Calomniez, calomniez, il en restera toujours quelque chose*». Як видно, взявши собі за девіз саме цю приказку, автор виписує про нас несотворенні речі, не жалуючи інсинуацій на адресу УНР, її чільних діячів та вірних їй громадян.

Це все для нього «полонофіли». Попросивши у ласкавого читача вибачення, подаємо пару уривків в оригіналі, щоб не порушити перекладом спеціального їх присмаку :

«Сошли на пѣтъ и полонофилы».

«Петлюра и министры УНР были объявлены предателями, измѣнниками украинскаго дѣла».

«Теперь УНР состоитъ изъ двухъ или трехъ десятковъ чело-вѣкъ, находящихся полностью на иностранномъ иждивеніи, а бывшіе послѣдователи оставили своихъ «вождей», переметнувшись къ гетмановцамъ или къ «націоналистамъ» Коновальца».

І далі все в такому-ж дусі і тим-же стилем, де не знаєш, чого більше — свідомого перекручування правди чи просто чисті-сінької вигадки і безсоромної брехні. Можна справді тільки дивуватися умінню автора на такому малому місці стільки того всього нагромадити.

Спростовувати, звичайно, таких панів — невдячна праця, і ми того на меті не маємо. А яким способом і звідки беруть «П. Н.» і їх співробітники свої неймовірні відомості вияснює нам пан А. Ренніков у своєму блискучому фельєтоні «Дезінформатори», що його надруковано в числі 4171 паризької газети «Возрожденіе» з 17 лютого с. р., де російський фельєстоніст виводить на чисту воду свого колегу з «Послѣднихъ Новостей».

Дозволяємо собі навести звідти довші уривки, складаючи за них найсердечнішу подяку авторові, який так полегчив наше неприємне завдання :

«Виявляється, що існування «Бюра для розповсюдження брехливих чуток», що про нього ото недавно писали праві французькі газети, — не брехлива чутка, а дійсний факт. Мені пощастило виявити, що бюро це міститься на рю Тюрбіго (редакція «Посл. Нов.» — примітка наша), займає цілий поверх і що поділено його на відділи:

1. брехливо-германські чулки,
2. брехливо-італійські чулки,
3. брехливо-іспанські чулки,
4. брехливо-загальні чулки,
5. брехлива всячина.

«Організовано це бюро зовсім недавно, приблизно того часу, коли заснувало могутній консорціум чотири емігрантських газети: берлінський «Парізер Тагеблят», віденсько-паризьке «Нейе Фрейе Прессе», гомель-гомельські «Послѣднія Новости» і мадридське «Мундо Обреро».

«Всі європейські й американські ліві видання, у яких не вистачає власної фантазії, можуть мати в цьому бюрі за порівню луже невелику плату найсвіжішу дезінформацію і статті найріж номанітнішого змісту:

«Брехливі передовиці, брехливі наукові огляди, брехливу белетристику, брехливі вірші, брехливі рецензії, брехливі «вістки звідусиль», брехливі «запитання й відповіді», брехливу хроніку і навіть брехливі спростовання на спростування брехливих звістою».

Тепер, як видно, до відділів, які перелічує російський фельєтоніст, додано ще й спеціальний «український центробрех».

Наприкінці п. А. Ренніков віддає належне безперечним заслугам саме на цьому полі п. Н. Вакара. І ми з особливою приємністю наводимо рядки, тому присвячені:

«Читає напевно спитає мене: а яким-же то побитом здобув я оці відомості про організацію «бюра брехливих чуток»? На жаль, я, зв'язаний словом, не можу пояснити. Та хіба врешті так важко знати джерело для нашої публіки, що читає? Вакара ви, ласкаві панове, читаєте? Уже сімнадцять год? І не питаєте ні про що, коли він подає вам свої сенсаційні відомості?

«Так в чім-же річ?»

З свого боку не маємо до цього нічого додати.

ОД УКРАЇНСЬКОГО ПРЕСОВОГО БЮРА В ПАРИЖІ

В газеті «Послѣднія Новости», що виходить російською мовою в Парижі, в числі 6539 з 21 лютого с. р. надруковано статтю під заголовком «Українці и Германія», в якій подано неправдиві відомості про діяльність уряду УНР.

Українське Пресове Бюро в Парижі, не маючи на думці полемізувати з вищеназваним органом, відомим з свого ворожого відношення до концепції самостійної України, вважає проте за потрібне зазначити, що несумлінні вигадки його не відповідають в найменшій мірі правді.

Так, по-між иншим, «П. Н.» твердять, що останнім часом «В. К. Прокоповича можна було бачити на вулицях Берліну». А тим часом п. В. Прокопович не лише не був тепер у тому місті, але вже більше як шість год в своїх численних і частих подорожах ані разу навіть не переїздив через німецьку столицю.

Цей приклад показує, що не можна няти жадної віри й иншим тенденційним твердженням згаданої статті, які не відповідають дійсності.

Наприкінці Українське Пресове Бюро в Парижі підкреслює що названа газета очевидно з якоюсь своєю метою вже вдруге подає неправдиву відомість про вигадане перебування п. В. Прокоповича в Берліні, відомість, яку свого часу спростовано, як безпідставну.

ХРОНІКА

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

У Франції

— Загальні збори Української Громади в Греноблі відбулися 5 лютого с. р. На цих зборах обрано було новий склад ради Громади в такому складі: голова — п. Рогатюк, заступник голови і скарбник — п. Степаненко, секретарь — п. Лопатько. До ревізійної комісії ввійшли: голова — п. Вонарха, члени — пп. Червонецький та Дорожинський, запасовий член п. Токайло. Бібліотекарем залишився п. Вонарха.

— Свято державности в Ліоні. 29 січня с. р. в Ліоні відбулося свято державности, влаштоване Ліонською філією Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції, спільно з Українською Громадою в Ліоні.

Салю, де відбулося свято, було відповідно прибрано. На головнім місці було поставлено гарно удекорований вишитим рушником та живими квітами портрет св. пам'яті Головного Отamana Симона Петлюри. Праворуч портрету поставлено прапор філії, ліворуч — прапор Громади.

Програм свята розпочався вступною промовою члена філії п. Павловського, під час якої прибули представники Вільного Козацтва з прапором.

Хор філії під орудою п. Попеля співає «Ще не вмерла Україна». Далі член філії п. Ганченко читає реферат на тему «Самостійність України», потім голова громади п. Бойко виголошує реферат

про злуку Галичини з Великою Україною, в кінці реферату присвячує кілька слів жертвам під Крутами, пам'ять яких присутні вшановують хвилиною мовчання; хор співає «Журавлі».

Потім, із цікавими промовами виступають представники Вільного Козацтва, підкреслюючи спільність інтересів України та козаків, закликають виступати проти спільного ворога спільними силами. Промови Вільних Козаків зустрічаються гучними оплесками присутніх.

Добру, змістовну промову виголосив настоятель Української Греко-Католицької Церкви в Ліоні п.-о. Братко, закликаючи всіх українців до єдності, яка так потрібна в сучасну хвилину. На закінчення, патріотичний вірш «До борців» продекламував член філії п. Швець, і співом «Не пора» свято було закрито.

Відбулася потім, запропонована організаторами свята, традиційна шклянка вина. За столом п.-о. Братко читає молитву за тих, хто життя своє віддав за батьківщину. Присутні співають «Вічна пам'ять». А тим, що продовжують боротьбу, хто працює для щастя України та українського народу, — лунає гучне «Многії літа!»

Під кінець свята п. Павловський провів збірку на Карпатську Україну. Збірка та дала 312 франків. П—.

У Польщі

— В Українському Науковому Інституті у Варшаві 16 лютого с. р. відбулося засідання Історичної Ко-

місії для дослідження польсько-українських відносин, на якому проф. П. Лушпинський прочитав доповідь українською мовою на тему «Барська конфедерація в світлі історії і в уяві Шевченка».

— 20 лютого с. р. відбулося засідання Семінару Української Філології при Інституті, на якому п. В. Якубовський зачитав доповідь на тему «Методологічні зауваги до питань мовної корекції».

— Пам'яті героїв Круг. В неділю, 29 січня с. р. в українській св.-Благовіщенській церкві в Ковелі настоятелем парафії п.-о. Іваном Губою відправлено було жалібну службу Богу, а після неї панахиду за спокій душ лицарів Крутянського чину. Церква була переповнена громадянством. Парафіяльним хором керував д-р М. Пирогів. Перед панахидою о. Іван у своїм слові згадав про героїчні подвиги трьох соток українських юнаків, що не завагалися в ім'я найвищого ідеалу — власної державної незалежності — скласти своє юнацьке молоде життя на вівтарь батьківщини.

Урочиста панахида закінчилася співом «Вічної пам'яті» і потім молитви «Боже Великий, Єдиний», які присутні прослухали стоячи навколяшках із свічками в руках.

Водночас відбулася в Ковелі й урочиста панахида у св.-Юр'ївській Церкві (греко-католиць-

кій). Настоятель церкви тако-ж виголосив змістовну патріотичну проповідь, присвячену героям Круг і українським тогочасним визвольним змаганням за свою незалежність. О. К.

— З українського життя в Біловіжжі. На різдвяні свята, як це було і в минулому році, діти Відділу УЦК в Біловіжжі обійшли з колядою місцевий український осередок та зібрали 34 зол. 30 гр. Згадану суму призначили вони на наші національні потреби. Протокол і імена цих молодих колядників буде подано в одному з чергових чисел відділу «Наші діти на чужині».

— З життя Мистецького Гуртка «Спокій» у Варшаві. 5 лютого с. р. в Українському Мистецькому Гуртку «Спокій» у Варшаві відбувся реферат голови Гуртка п. Петра Мегика на тему «Мистецтво, як чинник пропаганди». Реферат було багато ілюстровано експонатами ріжних мистецьких творів і викликав він живі й цікаві дискусії.

— В неділю, 12 лютого с. р., відбулася досить численна, організована Управою Гуртка, прогулка на виставку англійського мистецтва у Варшаві. Ввечері того самого дня на черговій збірці членів Гуртка і гостей відбулася дискусія, присвячена англійському мистецтву.

НОВІ КНИЖКИ І ЖУРНАЛИ

— La Revue de Prométhée, consacrée aux problèmes nationalistes de l'Est Européen, de l'Asie Centrale et Septentrionale. Tome II, No I, 1 février 1939.

Зміст: Eugène Malaniouk — L'Art poétique. La Beauté, légende géorgienne. Rostislav Choulguine — Sur la terre des Hetmans. Jean Martin — Souvenirs de Géorgie (II). P.-A. Cousteau — L'absurde alliance franco-soviétique. Maxime Slavinski — Le problème de la Nation et de l'Etat en URSS (II). Moustafa Tchokay-Ogly — Souvenirs du Turkestan (1917) (III). Mir-Yacoub — Ataturk. B. Baytougan — Musulmans et chrétiens du Caucase. M.-E. Resul-zadé — Le mouvement national en Azerbeydjan. A. Choulguine — L'actualité ukrainienne.

Amirani — «L'homme malade». Ayték Namitok — Derrière le titre anonyme de l'URSS. S. Ménagari — L'éclipse de Ejev et l'ascension de Beria.

Andros — Les aveux de Moscou (II). Moustafa Tchokay-Ogly — Le Turkestan oriental. Joseph Salakaja — La Géorgie sous les soviets. Chronique.

V. Sadovski — L'industrie de l'Ukraine soviétique. San - Man. — Les «cartes de travail» et les ouvriers soviétiques. La presse, les livres.

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ І В РОЗСІЯННІ СУЩИХ

звертається Центральна Національна Рада Карпатської України
10 лютого с. р. із закликом.

Після привітання: «В імені усієї Карпатської України, нашої молоді національної держави, засилаємо вам, дорогі брати й сестри, на рідні землі українські, у широкі світи розсіяння вашого й ген далеко, за Океан, наш сердечний привіт и поклін», заклик говорить:

«Проголошуємо, що молода Карпатська Україна є спільне добро цілої Української Нації, — на кожному з нас лежить відповідальність за долю цієї молоді держави й кожний мусить причинитися до її скріплення й розцвіту.

«Тому, виконуючи своє завдання перед історією, в почутті великої відповідальности, Центральна Національна Рада Карпатської України урочисто звертається до всіх українців по цілому світі із наступним проханням:

«1) Просимо всіх українців й українок, де-б вони не жили, по цілому світі, щоб кожний і кожна з них зложили на діло розбудови держави нашої — Карпатської України — всенародній національний даток.

«2) Беручи на увагу великі й пильні наші потреби, просимо щоб цей даток, по змозі, був рівний 1/2 відс. річного заробітку кожного, та був вплачений по можливості негайно по цім проголошенні.

«3) Звертаємсьь із закликом до всіх головніших товариств українських у кожній державі та до всіх чільних діячів взяти на себе організацію всенароднього національного датку на місцях, відповідно до місцевих обставин і можливостей.

«Віriamo твердо, що в нинішню відповідальну хвилю цілий Український Народ — всюди, де лише може, одностайно відгукнеться на залик своєї молоді держави і допоможе їй по своїй силі, щиро і багато!»

До того заклику, до якого привертаємо увагу наших читачів, додано слово від уряду Карпатської України за підписом прем'єр-міністра о. д-ра А. Волошина і міністра Ю. Ревая :

«Уряд Карпатської України із свого боку свідчить, що необхідна державна розбудова вимагає, особливо на початку, великих засобів. Уряд приєднує свій голос до заклику Центральної Національної Ради Карпатської України й висловлює свою певність, що великий і жертвенний Український Народ підтримає молоду державу так, як велітиме йому його честь і його велике й непоборне прагнення волі».

Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі

Й читальня при ній (41, rue de la Tour d'Auvergne, P a r i s 9)
відкрита в середу й четвер — 6-9 г., суботу — 4-8 і в неділю — 2-6

При Бібліотеці Музей С. Петлюри

В читальні 90 органів преси — журналів, газет, бюлетенів з
ріжних країн, де живуть українці.

Книжки видаються додому. За читання 5 фр. у місяць (за одну
книгу) і 25 фр. безпеки.

Коштом читача висилаються книги тако-ж і на провінцію.

LA REVUE DE PROMÉTHEE

Ціна передплати на журнал:

	на рік	на пів року
У Франції та колоніях	42 фр.	22 фр.
В європейських країнах (крім Італії та Англії)	55 фр.	30 фр.
В інших країнах	65 фр.	35 фр.

Редакція прохає надсилати передплату безпосереднє на сталу адресу
журналу:

LA REVUE DE PROMETHEE

Secrétaire-gérant : M. Georges WERNER

23, av. du Vaugirard-Nouveau.

Paris XV.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я

13 січня 1939 року в Українській Станиці в Каліші у Польщі померла
емігрантка з України, мешканка Станиці, св. п. Александра Лампіго,
яка залишила ріжні домові речі.

Повище подаю до відома в цілі зголошення членів родини померлої
с. п. Лампіго, або правних спадкоємців.

Термін зголошення визначається три місяці, себ-то до 15 травня 1939
року. По упливі цього терміну наступить продаж річей з аукціону і жадні
претензії не будуть узгляднені.

І. Литвиненко
полковник, управитель Станиці.

Каліш, 6 лютого 1939 року.

КНИЖКИ ДЛЯ ЮНАЦТВА ШКІЛЬНИХ ТА НАРОДНИХ БІБЛІОТЕК І ДЛЯ «ПРОСВІТ»

А. Кашенко. — Оповідання про славне військо запорозьке низове. Ілюстрована історія Запорозжя. По-над 200 малюнків і карт. Ціна	Кч. 50.—	фр.
А. Кашенко. — На руїнах Січі. Історичне оповідання. ..		1.—
А. Кашенко. — Мандрівка на Дніпрові пороги		1.50
А. Кашенко. — Над Кодацьким порогом. Істор. одовід.		1.50
А. Кашенко. — Борці за правду. Історична повість		10.—
А. Кашенко. — Під Корсунем. Історична повість		10.—
А. Кашенко. — Славні побратими. Історичне оповідання		3.—
А. Кашенко. — З Дніпра на Дунай. Оповідання з часів скасування Січі		8.—
А. Чайківський. — Козацька помста. Оповідання з козацької старовини		7.—
Д. Мордовець. — Гетьман Петро Сагайдачний. Історичне оповідання		8.—
О. Рогова. — Тиміш Хмельниченко. Істор. повість з малюнками		10.—
Українські народні казки, з 42 малюнками, Ю. Магалевського		10.—
Казки Гавфа, частина 1-ша, з 86-ма малюнками		10.—
Казки Гавфа, частина 2-га, з 64-ма малюнками		10.—
Бехштайн. Казки. З 64-ма малюнками		12.—
Проф. І. Огієнко. — Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу. З малюнками й портретами		20.—
М. О. Ковалевський. Історія Греції та Риму. Для школи та самонауки з 46-ма малюнками й картами		8.—
«Ярина», український букварь, склав А. Воронець, з малюнками і з додатком «Як учити з букваря «Ярина»		5.—
«Ярина», українська граматика з читанкою, склав А. Воронець, з 52-ма малюнками і з додатком «Як учити з букваря «Ярина» та як вести розмови з малюнків?»		8.—
А. Воронець. — Перша читанка, з малюнками		5.—
С. Русова. — Єдина діяльна (трудова) школа		3.—
С. Русова. — Серед рідної природи. Оповідання, з малюнками		6.—
А. Животко. — Промінь. Збірник для праці з дітьми в дошкільних закладах та родинях		5.—
Моя книжка. Маленька читанка		1.—
Лєся Українка. — Первісні люди. З малюнками		1.—
М. Грушевський. — Культурно-національний рух на Україні в віці XVI-XVII, ст. 248		12.—

Продаж по всіх українських книгарнях. Де нема, звертатися на адресу:

Е. Вуговуї, Прага - Vinohrady, Chodská ul. 16. Tcheco-Slovaquie.